

Absurde nadruk op klimaat in jaarverslag De Nederlandsche Bank

Posted on 27 maart 2021 by Eduard Bomhoff

'Het klimaat is echt heel belangrijk; en te belangrijk om te dienen als een nieuwe hobby voor financiële toezichthouders die zo nodig willen toepassen wat ze hebben gehoord op modieuze cocktailparties in Davos.' *John Cochrane (Stanford)* [in een deskundigen-panel](#) voor het Amerikaanse congres, 19 maart 2021.

President Klaas Knot van De Nederlandsche Bank (DNB) was vorig jaar januari inderdaad ook in Davos toen het World Economic Forum daar Covid-19 even over het hoofd zag en klimaatverandering uitriep tot het allerbelangrijkste risico voor economie en samenleving.

Zeven keer zoveel verwijzingen naar klimaat als naar inflatie

Knot droeg na terugkeer zijn 2088 medewerkers (weer 130 meer dan het jaar tevoren) op om daar volop in te springen. In het jaarverslag dat twee maanden later verscheen, spoot het aantal verwijzingen naar 'klimaat', 'CO2' en 'duurzaam'

omhoog van 175 het jaar daarvoor naar 259.

Het nieuwe jaarverslag dat deze week uitkwam heeft dezelfde absurde nadruk: zeven keer zoveel verwijzingen naar het klimaat als naar de inflatie, een onderwerp waar DNB wél eerst-verantwoordelijk voor is, en een povere twee verwijzingen naar bitcoin en naar Brexit. Tachtig nieuwe permanente medewerkers worden geworven, onder andere om het klimaat verder te bestuderen. Naar de waarschuwing van prof. Cochrane is niet geluisterd en De Nederlandsche Bank is grondig verslaafd.

Een dubieuze rekenpartij

Dat begon vorig jaar met een kwalijke misslag. Het jaarverslag gaf een cijfer over de gevolgen voor de economie wanneer wij het broeikas effect volledig op zijn beloop zouden laten (maar wie zou daar vóór zijn als ieder verstandig mens ziet dat het een groot probleem is?), en vermenigvuldigde de consensus van het IPCC (overgenomen door het IMF) met een factor drie.

Dit jaar bevatten de 252 verwijzingen naar het klimaat niet zo'n blunder maar verder weinig concreets, met als uitzondering dat DNB de eigen uitstoot aan CO2 heeft berekend. Door Covid-19 waren er minder reizen en minder retraites voor het personeel. Dat helpt. Maar de portefeuille staatsschuld van DNB (de 'open markt portefeuille' uit de monetaire theorie) was volgens een nieuwe berekening verantwoordelijk voor 904 duizend ton CO2.

Nieuwsgierig hoe dat berekend is? Een dubieuze rekenpartij, en alleen in het jaarverslag omdat DNB wil dat banken, verzekeraars en pensioenfondsen net zo'n dubieuze berekening maken voor hun bezit aan aandelen. Daarna zal DNB gaan aandringen om minder aandelen aan te houden van Shell, omdat die onderneming vervuilt.

Hier is het actuele rekenvoorbeeld voor de staatsschuld in het jaarverslag: DNB heeft 4 miljard aan Nederlandse staatsschuld in de kluis. De Nederlandse economie is in totaal ongeveer 800 miljard euro en stoot ongeveer 180 megaton CO2 uit. De 4 miljard in de kluis is ooit geleend om de economie op peil te houden, dus waarom koppelen we niet het een aan het ander en rekenen met $4/800$ van de 180 megaton?

Zo berekend kan DNB beter morgen de Nederlandse staatsschuld verkopen en

vervangen door Frans papier. De uitstoot uit de kluis zou dalen van 904 tot 600 duizend ton omdat Frankrijk veel kernenergie gebruikt die nauwelijks vervuילend is. We kunnen in die logica beter allemaal maar beleggen in kerncentrales, maar dat zal DNB wel niet durven concluderen.

Storm en overstroming niet riskant voor financiële sector

DNB ziet twee grote risico's van de klimaatverandering. Eén: 'risico's voor de financiële sector ontstaan als gevolg van toename in schade door onder andere hitte, storm, neerslag, droogte en overstromingen'. Ik zocht een illustratie in de koersen op de beurs op 2 en 3 februari 1953, direct na de watersnoodramp van zondag 1 februari (bijna 2000 doden in Zeeland en Zuid-Holland), maar vond het tegendeel.

Op maandag 2 februari 1953 werd weinig gehandeld, het beursverslag meldt dat handelaren andere zorgen hadden, en de genoteerde koersen bleven nauwelijks hoger of lager dan de vorige dag. Op dinsdag 3 hernam de handel, en waren er wat meer stijgingen dan dalingen ter beurze.

Dat is geen verrassing. Storm en overstroming zijn afschuwelijk voor de getroffen lokaties, maar het is onwaarschijnlijk dat er risico's uit voortvloeien voor het financiële systeem. Misschien kunnen een paar van de tachtig extra medewerkers op zoek gaan naar tegenvoorbeelden.

'Financieel toezicht kan slechts een jaar of vijf vooruit zien'

Risico twee: 'Door klimaatbeleid, technologische ontwikkelingen en veranderende voorkeuren van consumenten kunnen leningen aan en beleggingen in sectoren en bedrijven die veel CO2 of andere broeikasgassen uitstoten veel sneller dan verwacht minder waard worden.' Correct, maar tot nog toe heeft het financiële systeem goed kunnen verwerken dat vervoer per paard werd vervangen door transport met de trein en later de fiets en de auto, dat stoomschepen het aflegden tegen dieselmotoren, en dat we onze huizen niet meer verwarmen met de kolenkit, zoals in mijn jeugd, maar met cv.

Echte risico's voor het financiële systeem zijn een nieuwe, nog dodelijker pandemie zonder vaccin, een invasie door China van Taiwan of een terrorist die een vuile bom laat afgaan op Wall Street. Niets over die drie risico's, maar wel 252 verwijzingen naar het klimaat, want dat is in de mode.

Prof. Cochrane besluit: 'Financiële problemen in het jaar 2100 komen van beleggingen uit 2095. Financieel toezicht kan niet langer vooruit zien dan een jaar of vijf, en op die horizon is er geen klimaat-risico voor het financiële systeem.'

Hier is alleen het personeelsbestand mee geholpen

CO2 is een groot probleem, maar meer voor het milieu dan voor de economie, en vraagt om serieuze analyse, te beginnen met een analyse van kosten en baten van voorgesteld beleid. De hysterie in het jaarverslag van DNB en de dreiging om de financiële sector in een modieuze richting te dwingen helpen alleen het personeelsbestand bij DNB, en riskeren op langere termijn verlies van reputatie wanneer de modes van 2021 plaats maken voor de modes van 2030.